

BÀN VỀ HỘI NGHỊ TRUNG ƯƠNG 4 KHÓA XX ĐẢNG CỘNG SẢN TRUNG QUỐC

PHẠM LƯU BÌNH *

Tóm tắt: Hội nghị Trung ương 4 khóa XX Đảng Cộng sản Trung Quốc diễn ra từ ngày 20 đến ngày 23/10/2025. Hội nghị đã xem xét và thông qua “Kiến nghị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc về xây dựng Quy hoạch phát triển kinh tế và xã hội quốc dân 5 năm lần thứ 15”, trong đó ưu tiên phát triển kinh tế chất lượng cao, tự cường khoa học công nghệ và hiện đại hóa quân đội nhằm tăng cường sức mạnh tổng hợp quốc gia. Bài viết bàn về nội dung của Hội nghị Trung ương 4 khóa XX và so sánh với Hội nghị Trung ương 4 khóa XIX (năm 2019), từ đó làm rõ sự kế thừa, phát triển và những thay đổi mang tính bước ngoặt giữa hai kỳ hội nghị này.

Từ khóa: Hội nghị Trung ương 4, Khóa XIX, Khóa XX, Đảng Cộng sản Trung Quốc

Lĩnh vực nghiên cứu: Chính trị

Abstract: The Fourth Plenary Session of the 20th Central Committee of the Communist Party of China (CPC) took place from October 20 to October 23, 2025. The session reviewed and approved the “Proposal of the Central Committee of the Communist Party of China on the formulation of the 15th Five-Year Plan for national economic and social development”, which prioritizes high-quality economic development, scientific and technological self-reliance, and military modernization, aiming to enhance comprehensive national power. This article discusses the contents of the Fourth Plenary Session of the 20th Central Committee and compares them with the Fourth Plenary Session of the 19th Central Committee (held in 2019), thereby clarifying the continuity, development, and breakthrough changes between these two sessions.

Keywords: Fourth Plenary Session of the Central Committee, 19th Central Committee, 20th Central Committee, Communist Party of China (CPC)

(Ngày nhận bài: 15/11/2025; ngày gửi phản biện: 16/11/2025; ngày duyệt bài: 20/11/2025)

Mở đầu

Trong lịch trình chính trị của Đảng Cộng sản Trung Quốc, các kỳ hội nghị toàn thể lần thứ tư (Hội nghị Trung ương 4) luôn giữ vai trò then chốt trong việc định hình bộ khung thể chế và hoạch định chiến lược trung hạn. Việc so sánh Hội nghị Trung ương 4 khóa XIX (tháng 10/2019) và Hội nghị Trung ương 4 khóa XX (tháng 10/2025) sẽ góp phần nhận diện sự thay đổi trong tư duy lãnh đạo của Trung Quốc trước biến động sâu sắc của tình hình thế giới, khu vực và trong nước. Thông qua các văn kiện, có thể thấy sự chuyển dịch trọng tâm từ “xây dựng và hoàn thiện thể chế” của khóa XIX sang “củng cố an ninh và tự chủ công nghệ” của khóa XX; điều chỉnh các ưu tiên từ phát triển, hoàn thiện về thể chế sang tâm thế sẵn sàng cho một cuộc cạnh tranh chiến lược lâu dài. Bài viết phân tích nội dung của Hội nghị Trung

* Học viên cao học, Trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội
Email: luubinhfy@gmail.com

ương 4 khóa XX, so sánh với Hội nghị Trung ương 4 khóa XIX (năm 2019) để làm rõ tính kế thừa, những thay đổi mang tính bước ngoặt của Trung Quốc.

1. Bối cảnh

Hội nghị Trung ương 4 khóa XIX (từ ngày 28 đến ngày 31/10/2019) diễn ra trong bối cảnh Trung Quốc đang đứng trước ngưỡng cửa hoàn thành mục tiêu 100 năm thứ nhất¹ - xây dựng thành công toàn diện xã hội khá giả. Trọng tâm của hội nghị này là củng cố niềm tin và tính ưu việt của chế độ xã hội chủ nghĩa đặc sắc Trung Quốc trước áp lực quốc tế, với chủ đề “Kiên trì và hoàn thiện chế độ xã hội chủ nghĩa đặc sắc Trung Quốc, thúc đẩy hiện đại hóa hệ thống và năng lực quản trị quốc gia”.

Hội nghị Trung ương 4 khóa XX (từ ngày 20 đến ngày 23/10/2025) diễn ra trong một bối cảnh phức tạp hơn khi Trung Quốc phải đối mặt với nhiều thách thức từ cả bên trong lẫn bên ngoài. Cuộc cạnh tranh chiến lược Mỹ - Trung đã leo thang, mở rộng toàn diện từ thương mại sang công nghệ, quân sự và ngoại giao. Cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn ngày càng gay gắt, chủ nghĩa bảo hộ trở dậy và các cuộc xung đột địa chính trị làm gián đoạn chuỗi cung ứng toàn cầu. Thông cáo hội nghị đánh giá “môi trường phát triển của Trung Quốc trong thời kỳ “Quy hoạch 5 năm lần thứ 15” đang phải đối mặt với những thay đổi sâu sắc và phức tạp, sự phát triển của Trung Quốc đang ở trong thời kỳ cùng tồn tại giữa cơ hội chiến lược và rủi ro thách thức, với các yếu tố không chắc chắn và khó lường ngày càng gia tăng”². Triệu Lỗi, Trưởng Đảng Trung ương Trung Quốc nhận định: “Cục diện địa chính trị toàn cầu đang có nhiều thay đổi, xung đột cục bộ và chạy đua vũ trang ngày càng lan rộng, an ninh năng lượng, tài nguyên, chuỗi cung ứng và chuỗi sản xuất toàn cầu đối mặt với nhiều cú sốc”, nhấn mạnh “các biến số bên ngoài đan xen và chòng chẹo này khiến sự phát triển của Trung Quốc giai đoạn “Quy hoạch 5 năm lần thứ 15” phải đối phó với rủi ro cao hơn”³.

Trong nước, nền kinh tế phải chịu áp lực từ sự suy thoái của thị trường bất động sản, rủi ro nợ công và nhu cầu tiêu dùng yếu, dân số già hóa, tỷ lệ thất nghiệp trong thanh niên tăng và tỷ lệ sinh giảm. Do đó, hội nghị yêu cầu cần “tập trung vào ổn định việc làm, ổn định doanh nghiệp, ổn định thị trường, ổn định kỳ vọng, giữ vững

¹ Hai mục tiêu 100 năm: mục tiêu 100 năm thứ nhất là xây dựng thành công toàn diện xã hội khá giả vào dịp kỷ niệm 100 năm thành lập Đảng Cộng sản Trung Quốc (1921-2021); mục tiêu 100 năm thứ hai là xây dựng nước Trung Quốc xã hội chủ nghĩa hiện đại, giàu mạnh, dân chủ, văn minh, hài hòa và tươi đẹp vào dịp kỷ niệm 100 năm thành lập nước (2049).

² 中国政府网, “中国共产党第二十届中央委员会第四次全体会议公报”, 新华社, 2025年10月23日, https://www.gov.cn/yaowen/liebiao/202510/content_7045444.htm (Tạm dịch: Mạng Chính phủ Trung Quốc, “Thông cáo Hội nghị toàn thể lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc khóa XX”, *Tân Hoa xã*, ngày 23/10/2025).

³ 赵磊, “十五五”时期我国发展面临的不确定难预料外部因素”, 学习时报, 2025年11月14日, <http://theory.people.com.cn/n1/2025/1114/c40531-40603640.html> (Tạm dịch: Triệu Lỗi, “Các nhân tố bên ngoài không chắc chắn và khó lường mà sự phát triển của Trung Quốc phải đối mặt trong giai đoạn “Quy hoạch 5 năm lần thứ 15””, *Thời báo Học tập*, ngày 14/11/2025).

nền tảng kinh tế cơ bản”, “tích cực và thận trọng hóa giải rủi ro nợ của chính quyền địa phương”, qua đó ngầm thừa nhận các áp lực lớn đang đè nặng lên thị trường lao động, doanh nghiệp và niềm tin thị trường. Tuy nhiên, bối cảnh này cũng là một động lực thúc đẩy sự thay đổi trong tư duy chiến lược của Bắc Kinh. Chính trong bối cảnh đó, hội nghị không chỉ là một cuộc họp định kỳ mà là một phản ứng chiến lược trước thời cuộc.

2. Mục tiêu, yêu cầu trong một số lĩnh vực chủ yếu

Bài viết phân tích, đánh giá nội dung của hai Hội nghị Trung ương 4 dựa trên “Thông cáo của Hội nghị toàn thể lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc khóa XIX”⁴ và “Thông cáo Hội nghị toàn thể lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc khóa XX”⁵. Vì vậy, các nội dung trích dẫn trong phần này đều lấy từ hai tài liệu trên.

2.1. Về chính trị và xây dựng Đảng

Điểm tương đồng nổi bật nhất của hai kỳ hội nghị là tính kế thừa với sự khẳng định tuyệt đối vai trò lãnh đạo của Đảng và vị thế hạt nhân lãnh đạo của Tổng Bí thư Tập Cận Bình. Tuy nhiên, sắc thái thể hiện mức độ tập trung quyền lực có sự khác biệt nhất định. Theo đó, hai hội nghị đều khẳng định kiên định chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Mao Trạch Đông, lý luận Đặng Tiểu Bình, thuyết “Ba đại diện”, quan điểm phát triển khoa học và tư tưởng Tập Cận Bình về chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc trong thời đại mới. Trong đó, yêu cầu tăng cường “Bốn ý thức”⁶, kiên định “Bốn tự tin”⁷ và thực hiện “Hai bảo vệ”⁸ là sợi chỉ đỏ xuyên suốt, khẳng định vị thế hạt nhân lãnh đạo không thể thay thế của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tập Cận Bình.

Hội nghị Trung ương 4 khóa XIX nhấn mạnh đặc tính ưu việt của chế độ xã hội chủ nghĩa đặc sắc Trung Quốc, với việc liệt kê 13 ưu thế nổi bật của hệ thống chính

⁴ 新华网, “(受权发布) 中国共产党第十九届中央委员会第四次全体会议公报”, 新华网, 2019年10月31日, http://www.xinhuanet.com/politics/2019-10/31/c_1125178024.htm (Tạm dịch: Tân Hoa xã, “Thông cáo của Hội nghị toàn thể lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc khóa XIX”, *Tân Hoa xã*, ngày 31/10/2019).

⁵ 中国政府网, “中国共产党第二十届中央委员会第四次全体会议公报”, 新华社, 2025年10月23日, https://www.gov.cn/yaowen/liebiao/202510/content_7045444.htm (Tạm dịch: Mạng Chính phủ Trung Quốc, “Thông cáo Hội nghị toàn thể lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc khóa XX”, *Tân Hoa xã*, ngày 23/10/2025).

⁶ “Bốn ý thức” (四个意识) gồm: (1) ý thức chính trị; (2) ý thức về đại cục, tức ý thức được đại cục của Đảng và đất nước; (3) ý thức về lĩnh vực, nghĩa là nhận thức rõ chức trách, nhiệm vụ công việc của mình; (4) ý thức về thực tiễn, tức lấy kết quả thực tế làm thước đo đúng sai.

⁷ “Bốn tự tin” (四个自信) bao gồm tự tin về con đường chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc, tự tin về lý luận, tự tin về chế độ và tự tin về văn hóa, đây là các khái niệm nền tảng để củng cố quyết tâm chính trị, phát huy sức mạnh nội sinh của Trung Quốc.

⁸ “Hai bảo vệ” (两个维护) là bảo vệ vị trí hạt nhân của Tổng Bí thư Tập Cận Bình trong Đảng và bảo vệ sự lãnh đạo tuyệt đối của Đảng Cộng sản Trung Quốc, không để xuất hiện chia rẽ, đảm bảo sự ổn định chính trị và đoàn kết toàn Đảng.

trị, từ sự lãnh đạo của Đảng, nền pháp trị, đến nguyên tắc “Một nước, hai chế độ”. Trong khi đó, Hội nghị Trung ương 4 khóa XX nhấn mạnh khái niệm “hiện đại hóa kiểu Trung Quốc”⁹ với việc quán triệt quan điểm phát triển mới, kiên trì phương châm công tác “tiến lên trong ổn định”, nhấn mạnh tính chủ động lịch sử và tinh thần đấu tranh như “đám đấu tranh, giỏi đấu tranh” trước những “sóng to gió lớn, thậm chí là biển động dữ dội”. Hệ tư tưởng trong giai đoạn 2025 không chỉ là công cụ để ổn định nội bộ như năm 2019, mà đã trở thành vũ khí tinh thần để đối phó với môi trường quốc tế đầy bất định và rủi ro, đánh dấu sự chuyển dịch từ tâm thế “khẳng định ưu thế của chế độ” sang tâm thế “sẵn sàng chiến đấu và vượt mọi khó khăn”.

Về công tác xây dựng Đảng, hai hội nghị đều khẳng định nguyên tắc “Đảng lãnh đạo toàn diện”, là lực lượng lãnh đạo cao nhất, bao trùm lên mọi lĩnh vực từ quân sự, dân sự đến học thuật. Tuy nhiên, cách thức tiếp cận vấn đề xây dựng Đảng đã có sự thay đổi dù điểm kế thừa rõ ràng là vai trò trung tâm tuyệt đối của Đảng. Tại Hội nghị Trung ương 4 khóa XIX, trọng tâm công tác Đảng là “hoàn thiện hệ thống chế độ lãnh đạo của Đảng”, nhấn mạnh việc xây dựng các cơ chế, thể chế và quy phạm nhằm đưa công tác Đảng vào nền nếp, quy chuẩn hóa, với mục tiêu đảm bảo quyền lực của Đảng được thực thi một cách khoa học, dân chủ và đúng pháp luật, với nỗ lực “nhốt quyền lực vào lồng cơ chế”, hệ thống hóa việc lãnh đạo để các quyết sách lớn luôn nằm trong tay Trung ương.

Đến Hội nghị Trung ương 4 khóa XX, vấn đề tập trung quyền lực được nhấn mạnh hơn. Thông cáo hội nghị đặc biệt nhấn mạnh ý nghĩa quyết định của “hai xác lập”¹⁰, qua đó tiếp tục xác nhận quyền lực của ông Tập Cận Bình. Sự thay đổi trong ngôn ngữ cũng thể hiện rõ nét, thay vì nhấn mạnh phương thức lãnh đạo như trước, hội nghị lần này nhấn mạnh “tăng cường sức lãnh đạo chính trị, sức dẫn dắt tư tưởng, sức tổ chức quản chúng”; nhấn mạnh “tự cách mạng” (自我革命), coi đó là phương thức để dẫn dắt “cách mạng xã hội”. Hội nghị cũng khẳng định Đảng Cộng sản Trung Quốc xem việc kỷ luật nghiêm minh và làm trong sạch nội bộ là tiền đề tiên quyết để đối phó với các áp lực bên ngoài và là yếu tố đảm bảo cho các mục tiêu phát triển quốc gia; gắn chặt vận mệnh và sự quản lý nghiêm minh của Đảng với sự

⁹ Hiện đại hóa kiểu Trung Quốc là khái niệm chỉ con đường hiện đại hóa xã hội chủ nghĩa đặc sắc do Đảng Cộng sản Trung Quốc lãnh đạo, với các đặc điểm nổi bật: hiện đại hóa được thực hiện ở quy mô dân số lớn nhất thế giới; phát triển giàu có cho tất cả mọi người; kết hợp hài hòa giữa văn minh vật chất và văn minh tinh thần; đảm bảo sự hài hòa giữa con người và thiên nhiên và đi theo con đường phát triển hòa bình.

¹⁰ “Hai xác lập” (两个确立) là khái niệm chính trị được Đảng Cộng sản Trung Quốc thông qua từ năm 2018, gồm hai nội dung quan trọng: (1) xác lập vị trí hạt nhân của đồng chí Tập Cận Bình trong Trung ương Đảng và toàn Đảng; (2) xác lập vai trò chỉ đạo của tư tưởng Tập Cận Bình về chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc thời đại mới. Hai xác lập này là nền tảng quan trọng giúp củng cố sự thống nhất về tư tưởng, tổ chức, giữ vững quyền lãnh đạo tập trung và tuyệt đối trong Đảng, tạo điều kiện cho sự phát triển ổn định, bền vững và thực thi các chính sách lớn của Trung Quốc dưới thời Tập Cận Bình.

hung thịnh của quốc gia “trị nước tất phải trị Đảng, Đảng hưng thịnh thì đất nước mới hùng mạnh”. Nếu như Hội nghị Trung ương 4 khóa XIX chỉ nhấn mạnh việc lãnh đạo Đảng nhằm “đảm bảo phương hướng xã hội chủ nghĩa” mang tính nguyên tắc chính trị, thì Hội nghị Trung ương 4 khóa XX đã khẳng định việc quản lý Đảng nghiêm minh chính là sự bảo đảm trực tiếp cho việc xây dựng quốc gia hùng cường, đáp ứng mục tiêu thực hiện Quy hoạch 5 năm lần thứ 15 và các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội cụ thể.

Sự khác biệt giữa hai kỳ hội nghị còn thể hiện ở phương thức củng cố kỷ luật nội bộ. Trong khi khóa XIX dùng cơ chế để kiểm soát quyền lực, khóa XX lại chứng kiến sự điều chỉnh nhân sự quy mô lớn, nhằm đảm bảo sự thống nhất tuyệt đối trong Đảng. Thông cáo hội nghị năm 2025 đã công khai các quan chức cấp cao bị xử lý kỷ luật, trong khi thông cáo hội nghị năm 2019 chỉ xác nhận kỷ luật đối với một quan chức dân sự (Lưu Sĩ Dư).

2.2. Về kinh tế

Lĩnh vực kinh tế thể hiện sự khác biệt rõ rệt nhất giữa hai kỳ hội nghị, với sự chuyển dịch từ “phát triển chất lượng cao dựa trên cải cách thể chế” sang “phát triển chất lượng cao dựa trên tự chủ công nghệ và an ninh”.

Hội nghị Trung ương 4 khóa XIX vẫn đặt nặng việc hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường xã hội chủ nghĩa, nhấn mạnh vai trò quyết định của thị trường trong phân bổ nguồn lực, đồng thời phát huy tốt hơn vai trò của chính phủ. Mục tiêu là củng cố và hoàn thiện mô hình kinh tế đã được định hình, đảm bảo sự cân bằng giữa vai trò của nhà nước và thị trường.

Hội nghị Trung ương 4 khóa XX khẳng định những khái niệm kinh tế mới được đưa ra từ Đại hội XX. Thông cáo Hội nghị đặt trọng tâm vào Quy hoạch 5 năm lần thứ 15 với từ khóa then chốt là “lực lượng sản xuất chất lượng mới”¹¹ và “tự lập tự cường khoa học công nghệ”, nhấn mạnh sự tập trung cao độ vào công nghệ tiên tiến, trí tuệ nhân tạo (AI) và tự chủ công nghệ như là động lực chính của nền kinh tế.

Về kinh tế đối ngoại, nếu như khóa XIX nhấn mạnh việc “tích cực tham gia quản trị toàn cầu”, thì tại khóa XX, ngôn ngữ đã chuyển sang “mở rộng không gian hợp tác đầu tư hai chiều” và “an ninh chuỗi cung ứng”. Để đáp ứng yêu cầu xây dựng “lực lượng sản xuất chất lượng mới”, Chính phủ Trung Quốc đã đề ra chiến lược không gian kinh tế gắn với việc “xây dựng thị trường trong nước lớn mạnh” và “đẩy nhanh xây dựng cục diện phát triển mới”, khẳng định vai trò quan trọng của cục diện

¹¹ “Lực lượng sản xuất chất lượng mới” là khái niệm mô tả mô hình phát triển sản xuất tiên tiến, đổi mới dựa trên khoa học công nghệ và chuyển đổi số, thay thế cho mô hình tăng trưởng truyền thống. Đây là lực lượng sản xuất dựa trên công nghệ cao, hiệu quả cao và chất lượng cao, đóng vai trò là trụ cột trong phát triển kinh tế chất lượng cao của Trung Quốc, phản ánh chiến lược chuyển đổi trọng tâm phát triển của Trung Quốc sang đổi mới sáng tạo, công nghiệp mới nổi và kiểm soát chuỗi cung ứng toàn cầu.

phát triển mới - “Tuần hoàn kép”¹². Xây dựng cục diện phát triển mới chính là sự chuẩn bị sẵn sàng cho một cuộc đối đầu được quản lý (với Mỹ), hướng tới xây dựng một nền kinh tế có sức chịu đựng cao trước áp lực kiềm chế từ phương Tây.

2.3. Về văn hóa

Lĩnh vực văn hóa và tư tưởng phản ánh sự chuyển dịch rõ rệt từ việc thiết lập nền tảng thể chế sang thực thi mục tiêu chiến lược. Hội nghị Trung ương 4 khóa XIX khẳng định “kiên trì và hoàn thiện hệ thống chế độ phồn vinh phát triển văn hóa tiên tiến xã hội chủ nghĩa”, với trọng tâm củng cố “nền móng tư tưởng chung”, nhấn mạnh xây dựng và củng cố các hệ thống mang tính trụ cột của chủ nghĩa Mác trong lĩnh vực ý thức hệ, lấy giá trị cốt lõi xã hội chủ nghĩa dẫn dắt xây dựng văn hóa và bảo đảm quyền lợi văn hóa của nhân dân, với mục tiêu xây dựng sự đồng thuận xã hội, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trước các luồng văn hóa ngoại lai.

Ngược lại, Hội nghị Trung ương 4 khóa XX khẳng định mục tiêu thực thi rõ ràng, quyết tâm “thúc đẩy vững chắc xây dựng cường quốc văn hóa”. Đáng chú ý, văn kiện năm 2025 đã bổ sung một mục tiêu mang tính đối ngoại rõ rệt là “nâng cao sức lan tỏa và ảnh hưởng của văn minh Trung Hoa”, thể hiện sự thay đổi cơ bản từ củng cố hệ thống nội bộ (khóa XIX) sang việc thực thi mục tiêu (xây dựng cường quốc văn hóa) và phát huy ảnh hưởng ra bên ngoài (sức mạnh mềm). Tuy nhiên, đi kèm với đó là sự kiểm soát chặt chẽ hơn về ý thức hệ, thể hiện ở cụm từ “tăng cường sức dẫn dắt tư tưởng” - cho thấy sự quản lý chặt chẽ hơn để đảm bảo an ninh chính trị trên mặt trận tư tưởng.

2.4. Về xã hội, dân sinh và môi trường sinh thái

Về xã hội, Hội nghị Trung ương 4 khóa XIX đã đề ra mô hình quản trị xã hội “cùng xây dựng, cùng quản trị, cùng thụ hưởng”, với mục tiêu xây dựng một cộng đồng quản trị xã hội - nơi mọi người đều có trách nhiệm, nhấn mạnh Đảng ủy lãnh đạo, chính phủ chịu trách nhiệm, xã hội hiệp đồng và người dân tham gia, thiết lập một trật tự xã hội ổn định thông qua sự phân vai rõ ràng giữa các chủ thể. Hội nghị Trung ương 4 khóa XX, mặc dù vẫn kế thừa nền tảng ổn định xã hội, nhưng trọng tâm đã dịch chuyển sang “an ninh quốc gia” và “dân sinh”, đặt vấn đề quản trị xã hội dưới lăng kính của “an ninh quốc gia tổng thể” với việc “xây dựng Trung Quốc bình an ở trình độ cao hơn”. Hội nghị cũng đề cập chi tiết đến các vấn đề dân sinh cấp

¹² “Tuần hoàn kép” là chiến lược kinh tế của Trung Quốc nhằm thúc đẩy sự phát triển cân bằng giữa hai vòng tuần hoàn kinh tế: vòng tuần hoàn nội bộ (tuần hoàn trong nước) và vòng tuần hoàn quốc tế (tuần hoàn bên ngoài). Vòng tuần hoàn nội bộ bao gồm toàn bộ chu trình sản xuất, phân phối và tiêu dùng trong nước, được xem là trụ cột chính thúc đẩy tăng trưởng kinh tế. Vòng tuần hoàn quốc tế tập trung vào sản xuất, xuất khẩu và nhập khẩu, hỗ trợ và bổ sung cho vòng tuần hoàn trong nước. Chiến lược này nhằm tăng cường năng lực độc lập và tự chủ kinh tế, giảm sự phụ thuộc vào thị trường bên ngoài, đồng thời phát huy sức mạnh thị trường trong nước để ứng phó hiệu quả với các rủi ro từ bên ngoài và bảo đảm sự phát triển bền vững của nền kinh tế Trung Quốc trong bối cảnh mới của kinh tế toàn cầu.

bách như việc làm, thu nhập, giáo dục, bảo hiểm xã hội và dân số phát triển chất lượng cao, đi vào chiều sâu thực tiễn, giải quyết các “điểm nghẽn” ảnh hưởng đến đời sống người dân. Đáng chú ý, tại Hội nghị Trung ương 4 năm 2025 có sự xuất hiện của khái niệm “thúc đẩy phát triển dân số chất lượng cao”, phản ánh mối lo ngại về nhân khẩu học, điều mà Hội nghị Trung ương 4 năm 2019 chưa đề cập sâu sắc.

Trong lĩnh vực môi trường, sự khác biệt giữa hai văn kiện là sự chuyển đổi từ thiết lập quy tắc sang hành động cụ thể gắn liền với nền kinh tế. Thông cáo Hội nghị Trung ương 4 khóa XIX tập trung vào “kiên trì và hoàn thiện hệ thống chế độ văn minh sinh thái”, yêu cầu thực thi các chế độ nghiêm ngặt nhất về bảo vệ môi trường sinh thái, sử dụng hiệu quả tài nguyên, bảo vệ và khôi phục sinh thái, thể hiện tư duy chủ yếu xoay quanh việc “bảo vệ” và “quản lý”, với trọng tâm khắc phục hậu quả ô nhiễm của quá trình phát triển nóng trước đó. Thông cáo Hội nghị Trung ương 4 khóa XX kế thừa mục tiêu “xây dựng Trung Quốc tươi đẹp” nhưng chuyển trọng tâm sang giai đoạn thực thi. Văn kiện nhấn mạnh hành động chiến lược “đẩy nhanh chuyển đổi xanh toàn diện trong phát triển kinh tế xã hội”. Quan trọng hơn, văn kiện đưa ra mục tiêu khí hậu “lấy đạt đỉnh carbon, trung hòa carbon làm động lực”. Như vậy đối với Trung Quốc hiện nay, sinh thái không còn là gánh nặng của phát triển mà trở thành động lực tăng trưởng mới thông qua năng lượng tái tạo và công nghệ xanh.

2.5. Về quân sự, an ninh và đối ngoại

Hai kỳ hội nghị này đóng vai trò định hướng chiến lược, cho thấy sự chuyển dịch căn bản từ ưu tiên “phát triển ổn định” sang “đảm bảo an ninh để phát triển”.

Về quân sự, Thông cáo Hội nghị Trung ương 4 khóa XIX nhấn mạnh “kiên trì và hoàn thiện chế độ lãnh đạo tuyệt đối của Đảng đối với quân đội nhân dân” nhằm củng cố quyền lực và sự kiểm soát chính trị đối với lực lượng vũ trang, trọng tâm là cải cách tổ chức và xây dựng hệ thống chính trị trong quân đội. Hội nghị Trung ương 4 khóa XX đặt ra yêu cầu “chuẩn bị chiến đấu” với mục tiêu “thực hiện đúng hạn mục tiêu phấn đấu 100 năm thành lập quân đội” (năm 2027) và xây dựng các lực lượng sẵn sàng chiến đấu mới. Để đạt được mục tiêu này, hội nghị nhấn mạnh “đẩy nhanh xây dựng sức chiến đấu tiên tiến” và thúc đẩy “phát triển hội nhập cơ giới hóa, tin học hóa, thông minh hóa” với phương châm hành động “vừa đấu tranh, vừa sẵn sàng chiến đấu, vừa xây dựng”. Điều này cho thấy Quân Giải phóng Nhân dân Trung Quốc (PLA) đang chuyển sang trạng thái sẵn sàng cao độ cho các kịch bản xung đột thực tế, khác với giai đoạn cải cách tổ chức trước đó.

Về an ninh, Hội nghị Trung ương 4 khóa XIX chủ yếu tập trung vào các vấn đề nội tại và khu vực, đặc biệt là bối cảnh biểu tình tại Hồng Kông. Văn kiện năm 2019 nhấn mạnh việc “hoàn thiện hệ thống chế độ một quốc gia, hai chế độ” và về vấn đề Đài Loan, chính sách tập trung “thúc đẩy phát triển hòa bình quan hệ hai bờ” và

“thống nhất hòa bình”. Đến Hội nghị Trung ương 4 khóa XX, tầm nhìn an ninh đã được mở rộng và trở nên cấp bách hơn, quán triệt kiên định “quan niệm an ninh quốc gia tổng thể”, nhấn mạnh “thúc đẩy hiện đại hóa hệ thống và năng lực an ninh quốc gia” để đối phó với “các cơn sóng dữ”.

Về đối ngoại, nếu như trọng tâm đối ngoại của khóa XIX tập trung vào việc “tích cực tham gia quản trị toàn cầu” và xây dựng “cộng đồng chia sẻ tương lai nhân loại”, thể hiện tâm thế hội nhập và mở cửa thì đến khóa XX, ngôn từ đối ngoại đã trở nên cứng rắn và thực dụng hơn, nhấn mạnh “thống nhất đại cục trong nước và quốc tế” thông qua “đẩy mạnh ngoại giao nước lớn đặc sắc Trung Quốc” với tâm thế sẵn sàng “đấu tranh” trước môi trường quốc tế phức tạp.

3. Một số nhận xét

Hội nghị Trung ương 4 lần này tập trung vào Quy hoạch 5 năm lần thứ 15, thông qua “Kiến nghị của Trung ương Đảng về việc xây dựng Quy hoạch phát triển kinh tế và xã hội quốc gia 5 năm lần thứ 15 (2026-2030)”. Nội dung của hội nghị tập trung vào việc tăng cường “khả năng chống chịu” của hệ thống trước những cú sốc từ bên ngoài, chuẩn bị cho một cuộc cạnh tranh lâu dài với Mỹ về kinh tế và công nghệ. Điều này phản ánh sự chuyển dịch căn bản từ tâm thế “xây dựng” sang tâm thế “phòng thủ” và “chủ động cạnh tranh” trong những năm tới. Quy hoạch 5 năm lần thứ 15 không chỉ là một bản kế hoạch kinh tế đơn thuần, mà là quyết tâm đạt được sự tự cường khi an ninh quốc gia và phát triển kinh tế được lồng ghép chặt chẽ để ứng phó với những “con gió ngược” từ môi trường địa chính trị toàn cầu.

Kết quả Hội nghị Trung ương 4 khóa XX đã phản ánh sự kiên định trong mục tiêu phát triển chất lượng cao và tự chủ công nghệ của Trung Quốc, với ba đặc điểm nổi bật:

Một là, nâng cấp chiến lược tự chủ về khoa học công nghệ, chuyển từ ứng phó thụ động sang hành động chủ động, trực tiếp đối phó với tình hình cạnh tranh khoa học công nghệ Trung - Mỹ ngày càng gay gắt. Tạ Mậu Tùng, Đại học Thanh Hoa nhận định, hội nghị đã cho thấy lợi thế chiến lược ngày càng tăng của Trung Quốc sau các biện pháp đối phó mạnh mẽ và hiệu quả gần đây chống lại Mỹ, sự tự tin này không phải ngẫu nhiên mà đến từ những bước chuẩn bị kỹ lưỡng về mặt chính sách để đối phó với các kịch bản xấu nhất từ bên ngoài¹³. Mục tiêu chiếm lĩnh các đỉnh cao công nghệ vừa là sự tiếp nối của Quy hoạch 5 năm lần thứ 14, vừa là sự tăng cường, nhằm bù đắp những điểm yếu mà Trung Quốc đã bộc lộ trong cuộc cạnh tranh Mỹ - Trung những năm qua.

¹³ Neil Thomas, Lobsang Tsering, “‘We Must Depend Entirely on Ourselves’: Policy, Politics, and U.S.-China Relations at the Fourth Plenum”, *Asia Society Policy Institute*, ngày 05/11/2025, <https://asiasociety.org/policy-institute/we-must-depend-entirely-ourselves-policy-politics-and-us-china-relations-fourth-plenum>.

Hai là, đưa ra chiến lược “trí tuệ nhân tạo/AI+”, nếu so sánh với chiến lược “Internet+” trong giai đoạn “Quy hoạch 5 năm lần thứ 13”, chiến lược này được kỳ vọng sẽ tạo ra những cải cách ngành nghề mới và năng lực cạnh tranh toàn cầu. Alexander Brown, nhà phân tích cấp cao tại Viện Nghiên cứu Trung Quốc Mercator (MERICS), Đức, nhận định “Quy hoạch 5 năm lần thứ 15” coi việc xây dựng hệ thống các ngành nghề hiện đại là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu. Điều này cho thấy Trung Quốc vừa muốn phát triển các ngành nghề mới nổi mang tính chiến lược, vừa muốn nâng cấp các ngành nghề truyền thống, đồng thời ban lãnh đạo nước này vẫn coi công nghiệp là động lực tăng trưởng chính¹⁴.

Ba là, đặt thúc đẩy tiêu dùng trong nước làm mục tiêu trọng tâm, cho thấy xu hướng chuyển đổi mô hình tăng trưởng từ dựa vào xuất khẩu sang dựa vào nội nhu, trong bối cảnh nền kinh tế phát triển chậm lại và các động lực từ bên ngoài giảm sút. Hội nghị Trung ương 4 khóa XX cũng thể hiện rõ Trung Quốc đã quyết tâm chuyển đổi mô hình tăng trưởng. Thay vì chạy theo các con số GDP danh nghĩa, Trung Quốc đã chấp nhận những nỗi đau ngắn hạn của quá trình tái cơ cấu để hướng tới “phát triển chất lượng cao”¹⁵ và xây dựng “lực lượng sản xuất chất lượng mới”. Chuyên gia Neil Thomas và Lobsang Tsering từ Trung tâm Phân tích Trung Quốc (CCA) thuộc Viện Chính sách xã hội châu Á nhận định, thông điệp chính của hội nghị là sự kế thừa, trong đó Quy hoạch 5 năm lần thứ 15 vẫn “nhất quán với Quy hoạch 5 năm lần thứ 14 trong việc thúc đẩy tầm nhìn “phát triển chất lượng cao” của Chủ tịch Tập Cận Bình”, điều này đồng nghĩa với việc Trung Quốc tiếp tục coi trọng chất lượng hơn tốc độ, tăng cường kiểm soát chuỗi cung ứng và giảm phụ thuộc bên ngoài, thể hiện quyết tâm đổi đầu với Mỹ thông qua các khoản đầu tư vào tự chủ công nghệ¹⁶. Tương tự, Bert Hofman, Đại học Quốc gia Singapore, cho rằng “tính liên tục” rõ ràng nhất là “mô hình phát triển mới, tăng trưởng chất lượng cao và tự chủ về công nghệ - tất cả những điểm này đều là những điểm chính của Quy hoạch 5 năm lần thứ 14”.

Ba đặc điểm này được kỳ vọng sẽ trở thành định hướng cốt lõi cho sự phát triển kinh tế xã hội của Trung Quốc trong 5 năm tới và sẽ ảnh hưởng sâu sắc đến cấu trúc ngành nghề cũng như sự phát triển xã hội của nước này trong tương lai. “Quy hoạch 5

¹⁴ BBC News, “十五五”规划透露中国三大经济战略主线 对对标美国转向抢占科技高地?”, *BBC*, 2025年11月6日, <https://www.bbc.com/zhongwen/articles/c7v80np7853o/simp> (Tạm dịch: Ba chiến lược kinh tế trọng tâm được tiết lộ trong Quy hoạch 5 năm lần thứ 15 của Trung Quốc: Chuyển hướng từ đối trọng Mỹ sang giành lợi thế công nghệ?”, *BBC*, ngày 06/11/2025).

¹⁵ Yu Jie, “China’s leaders’ meeting confirms Xi’s authority and shows technological self-reliance is now the priority”, *Viện Hoàng gia về các vấn đề quốc tế Chatham House*, ngày 28/10/2025, <https://www.chathamhouse.org/2025/10/chinas-leaders-meeting-confirms-xis-authority-and-shows-technological-self-reliance-now>.

¹⁶ Neil Thomas, Lobsang Tsering, “‘We Must Depend Entirely on Ourselves’: Policy, Politics, and U.S.-China Relations at the Fourth Plenum”, ttd.

năm lần thứ 15” đã xác định rõ phải coi việc nhanh chóng đạt được tự lực tự cường về khoa học công nghệ trình độ cao là mục tiêu phát triển cốt lõi. Trong “Kiến nghị”, cụm từ “khoa học công nghệ” được nhắc đến 46 lần, “đổi mới” được nhắc đến tới 61 lần, phản ánh tầm quan trọng của đổi mới khoa học công nghệ, đặc biệt là tự chủ về khoa học công nghệ.

Bên cạnh những yếu tố tích cực trong định hướng chiến lược đã được đề ra tại hội nghị, một trong những điểm yếu lớn nhất của Trung Quốc hiện nay chính là sự mất cân đối dai dẳng giữa sản xuất (cung) và tiêu dùng (cầu), sự thiếu vắng các giải pháp đột phá để thúc đẩy hiệu quả tiêu dùng nội địa. Ke Long, Viện Nghiên cứu Kinh tế thuộc Viện Nghiên cứu Tổng hợp Fujitsu, Nhật Bản nhận định: “Thực tế tình hình kinh tế Trung Quốc cho thấy, nguồn cung đã vượt xa nhu cầu. Trong tình huống này, nếu tiếp tục kích thích đầu tư, khoảng cách cung - cầu sẽ càng mở rộng thêm”¹⁷. Còn Vương Đan, người đứng đầu bộ phận nghiên cứu Trung Quốc của tập đoàn Eurasia, cũng bày tỏ sự lo ngại về tác động của cái giá phải trả cho tham vọng công nghệ của Bắc Kinh lên thị trường lao động: “Trong 5 năm tới, những người sống ở Trung Quốc có thể nhận thấy việc tìm được công việc có lương cao hoặc nhẹ nhàng sẽ ngày càng khó khăn, bởi cuộc chiến công nghệ Mỹ - Trung đã không còn đường lùi”¹⁸. Cuộc chiến giành quyền tự chủ công nghệ có thể sẽ khiến người dân Trung Quốc phải chịu nhiều gánh nặng kinh tế và xã hội, làm giảm cơ hội việc làm tốt.

Kết luận

Hội nghị Trung ương 4 khóa XX Đảng Cộng sản Trung Quốc đã diễn ra trong bối cảnh Trung Quốc bước vào thực hiện mục tiêu 100 năm thứ hai. Hội nghị này không chỉ là một kỳ họp định kỳ để thông qua Quy hoạch 5 năm lần thứ 15, mà còn thể hiện những thay đổi mang tính chiến lược, đánh dấu sự chuyển dịch mô hình phát triển và quản trị của Trung Quốc trước tình thế mới của môi trường trong và ngoài nước.

Hội nghị đã phản ánh cách tiếp cận mới trong tư duy chiến lược của lãnh đạo Trung Quốc về mối quan hệ giữa phát triển và an ninh. Khái niệm “an ninh hóa phát triển” bao trùm tinh thần hội nghị, thay vì xác định phát triển là mục tiêu cao nhất như trước đây, thể hiện sự chuẩn bị cả về tâm thế và nội lực cho một cuộc cạnh tranh chiến lược dài hạn, toàn diện và ngày càng gay gắt.

Về mặt kinh tế và công nghệ, Hội nghị Trung ương 4 khóa XX đã phát đi tín hiệu rõ ràng về trọng tâm đặt vào lực lượng sản xuất chất lượng mới. Đây là bước đi chiến lược nhằm thoát khỏi bẫy thu nhập trung bình và sự phong tỏa công nghệ của

¹⁷ 柯隆, “习近平在「四中全会」面臨兩難——選擇短期刺激經濟, 還是堅持長期經濟規劃?”, *Nippon*, 17/11/2025, <https://www.nippon.com/hk/in-depth/d01179/?pnum=4> (Tạm dịch: Khương Long, “Tập Cận Bình đối mặt với thế tiến thoái lưỡng nan tại ‘Hội nghị Trung ương 4’ – Lựa chọn kích thích kinh tế ngắn hạn, hay kiên trì quy hoạch kinh tế dài hạn?”, *Nippon*, ngày 17/11/2025).

¹⁸ BBC News, “‘十五五’规划透露中国三大经济战略主线 从对标美国转向抢占科技高地?”, *tlđđ*.

phương Tây. Bằng cách nhấn mạnh vào tự lực tự cường khoa học công nghệ cao, Trung Quốc đang nỗ lực “đột phá vòng vây” trong các lĩnh vực cốt lõi như bán dẫn, trí tuệ nhân tạo và năng lượng mới. Việc chấp nhận tốc độ tăng trưởng chậm lại để đổi lấy chất lượng và an ninh kinh tế cho thấy Bắc Kinh sẵn sàng hy sinh các lợi ích ngắn hạn để xây dựng một nền tảng kinh tế có khả năng chống chịu cao hơn trước các cú sốc từ bên ngoài. Tuy nhiên, việc phải đối mặt với các vấn đề nội tại như nợ công địa phương, khủng hoảng bất động sản và áp lực dân số già hóa cũng đặt ra một dấu hỏi lớn về khả năng hiện thực hóa các mục tiêu này.

Một điểm nhấn của hội nghị lần này chính là sự siết chặt kỷ luật Đảng và quân đội ở mức độ lớn, thể hiện qua quyết định xử lý kỷ luật hàng loạt quan chức cấp cao, đặc biệt là các tướng lĩnh quân đội trong Quân ủy Trung ương. Mục tiêu hiện đại hóa quân đội và mục tiêu 100 năm xây dựng quân đội đã trở thành áp lực thực tế, buộc PLA phải đẩy nhanh quá trình tích hợp cơ giới hóa, tin học hóa và thông minh hóa.

Hội nghị Trung ương 4 khóa XX đã tái khẳng định và nâng cấp mô hình quản trị lấy sự ổn định chính trị làm trung tâm. Trước những áp lực kinh tế có thể dẫn đến bất ổn xã hội, Đảng Cộng sản Trung Quốc đang nỗ lực củng cố tính chính danh thông qua cam kết về “thịnh vượng chung” và giải quyết các vấn đề dân sinh cấp bách. Việc nhấn mạnh “an ninh chính trị” và “an ninh ý thức hệ” cho thấy Bắc Kinh sẽ tiếp tục duy trì việc quản lý chặt chẽ không gian xã hội dân sự để đảm bảo sự thống nhất ý chí trong toàn Đảng và toàn dân.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Yu Jie. “China’s leaders’ meeting confirms Xi’s authority and shows technological self-reliance is now the priority”. *Viện Hoàng gia về các vấn đề quốc tế Chatham House*, ngày 28/10/2025, <https://www.chathamhouse.org/2025/10/chinas-leaders-meeting-confirms-xis-authority-and-shows-technological-self-reliance-now>.
- Neil Thomas, Lobsang Tsering. “We Must Depend Entirely on Ourselves’: Policy, Politics, and U.S.-China Relations at the Fourth Plenum”. *Asia Society Policy Institute*, ngày 05/11/2025, <https://asiasociety.org/policy-institute/we-must-depend-entirely-ourselves-policy-politics-and-us-china-relations-fourth-plenum>.
- 新华网. “(受权发布) 中国共产党第十九届中央委员会第四次全体会议公报”. 新华网, 2019年10月31日, http://www.xinhuanet.com/politics/2019-10/31/c_1125178024.htm.
- 中国政府网. “中国共产党第二十届中央委员会第四次全体会议公报”. 新华社, 2025年10月23日, https://www.gov.cn/yaowen/liebiao/202510/content_7045444.htm.
- 赵磊. “十五五”时期我国发展面临的不确定难预料外部因素”. 学习时报, 2025年11月14日, <http://theory.people.com.cn/n1/2025/1114/c40531-40603640.html>.
- BBC News. “十五五”规划透露中国三大经济战略主线 从对标美国转向抢占科技高地?”. *BBC*, 2025年11月6日, <https://www.bbc.com/zhongwen/articles/c7v80np7853o/simp>.
- 柯隆. “习近平在「四中全會」面臨兩難——選擇短期刺激經濟，還是堅持長期經濟規劃”. *Nippon*, 2025.11.17, <https://www.nippon.com/hk/in-depth/d01179/?pnun=4>.